

Motion till riksdagen 2012/13: MJ459

av Sara Karlsson m.fl. (S)

Förbättrade levnadsförhållanden för minkar

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen antar en ny paragraf, 4 a § djurskyddslagen (1988:534), med följande lydelse: Minkar som föds upp för pälsproduktion ska hållas på ett sådant sätt att deras behov av att röra sig, klättra, utöva sitt jaktbeteende och ägna sig åt annan sysselsättning samt av att periodvis vara ensamma kan tillgodoses. Minkar ska dessutom ha tillgång till vatten att simma i. Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Jordbruksverket får meddela ytterligare föreskrifter om villkor för hållande av mink för pälsproduktion.
2. Riksdagen beslutar att denna lag ska träda i kraft den 1 januari 2013.

Motivering

År 2006 lade den socialdemokratiska regeringen i samarbete med Vänsterpartiet och Miljöpartiet fram proposition ”2005/06:197 Skärpta djurskyddskrav för minkuppfödning” vilken följde Pälsdjursnäringens utredningens (2003) rekommendation att minknäringen helt eller delvis borde läggas ned om man inte senast till 2010 lyckats leva upp till djurskyddslagens krav på naturligt beteende.

Lite har hänt sedan dess vad gäller minkarnas situation. Burarna och rutinerna på farmerna ser likadana ut som då, och ytterligare studier har visat att andelen djur med stereotypa beteenden är fortsatt hög på svenska farmar.

I en artikel i Applied Animal Behaviour Science i december 2009 visade forskare från Sveriges lantbruksuniversitet, med finansiering från pälsbranschen, att 70 procent av 150 minkhonor på två farmar utförde stereotypa beteenden, oavsett om de hade berikningsföremål eller inte. Dessa upprepade beteendemönster är en väl dokumenterad och allmänt erkänd indikation på att ett djur inte får utlopp för viktiga naturliga beteendebestånd. Men det är också

Fel! Okänt namn på

välkänt att det inom djurvärlden finns två olika metoder för att hantera stress, inte minst gäller det för minkar. Det finns passiva och aktiva stresshanterare, där de aktiva hanterar sin frustration genom utåtriktade beteenden som t ex stereotypa rörelser, medan de passiva stresshanterarna reagerar med inaktivitet.

Studier från Danmark har visat högre halter av stresshormoner hos de minkar som är inaktiva än hos dem som utför stereotypier. Även forskning på andra djurslag visar att stereotypier till viss del faktiskt kan lindra frustration och stress, och att de djur som är inaktiva mår ännu sämre. De svenska studier som gjorts har inte tagit passiva stresshanterare i beaktande och inte heller mätt halter av stresshormoner hos djuren. Situationen kan därför vara ännu värre än vad endast siffrorna över stereotypa beteenden ger uttryck för.

En sammanställning av djurskyddsinspektioner på minkfarmer presenterades av Jordbruksverket den 20 augusti 2010, efter att minkarnas situation uppmärksammats i medier. Sammanställningen visade bland annat att 85 procent av farmerna saknade enkla föremål för sysselsättning i burarna, trots att detta är ett uttalat krav sedan många år tillbaka enligt Jordbruksverkets föreskrifter. Näringen har alltså inte visat sig villig att leva upp till ens enkla, billiga berikningskrav trots att det redan är ett tydligt lagkrav. Att näringen då skulle klara av att ställa om till system som på allvar förändrar för djuren och minskar beteendestörningarna förefaller desto mer osannolikt.

Jordbruksverkets sammanställning visade också på systematiska brister på andra områden: 28 procent av farmerna saknade tillstånd för sin verksamhet. Skadade och sjuka djur fanns på de flesta farmer och många gånger fick de ingen särskild vård eller behandling. Journaler över dödsfall saknades på minst 41 procent av farmerna. Andra vanliga anmärkningar gällde olaglig kadaverhantering, felaktiga avlivningsmetoder, trasiga och smutsiga burar, överbeläggning i burarna samt smutsiga och döda djur.

Först under 2010 tog pälsnäringen initiativ till ett så kallat djuromsorgsprogram för minknäringen. Under våren presenterade också Jordbruksverket ett förslag till nya riktlinjer som varit ute på remiss till den 2 september 2011. Båda förslagen skulle innebära vissa förbättringar för minkarnas levnadsförhållanden men är inte tillräckliga för att komma åt problemen med minkarnas psykiska ohälsa.

Den svenska minknäringen misslyckades med uppgiften att komma till rätta med djurskyddsproblemen till slutet av år 2010. Året är nu 2012 och det är hög tid att ta de politiska konsekvenserna av det. Lagförslaget från 2006 är lika aktuellt nu som då, och vi väljer därför att ännu en gång lägga fram det i oförändrad form, sånär som att Djurskyddsmyndigheten ändrats till Jordbruksverket då Djurskyddsmyndigheten inte längre existerar.

Stockholm den 20 september 2012

Sara Karlsson (S)

Anna-Lena Sörenson (S)

Elin Lundgren (S)

Catharina Bråkenhielm (S)